

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 63

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi.....	4
• Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi.....	13
• 2/34 Esas Numaralı Kanun Teklifinin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	14
- Genel Gerekçesi	14
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	15
• Dışişleri Komisyonu Raporu.....	16
- Muhalefet Şerhi	19
- Dışişleri Komisyonunun Benimsediği 27’nci Yasama Dönemine Ait Rapor.....	20
- Teklif Metni.....	25
- Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	25
• Anlaşma Metni.....	26

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-160649

16 Haziran 2023

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Esgüdümlü Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Naheçvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükûmetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Türkmenistan Hükûmeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Baltıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KADB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde imzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakatı Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşası Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI	
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar	
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü	
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması	
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambia Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar	
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması	
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma	
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma	
71	2/4912	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol	
72	2/3241		

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27’nci Yasama Dönemi’nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/34)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 591057 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

GENEL GEREKÇE

Gümrük idareleri, kişilerin ve malların uluslararası hareketi ile ilgili işlemleri yürütmektedir. Bu uluslararası hareketler, teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin de etkisi ile son 50 yıl içinde büyük bir ivme kazanmıştır. Başta taşımacılık olmak üzere çeşitli alanlarda yaşanan gelişmelere ve artan ticaret hacmine paralel olarak hem gümrük suçlarının sayısında hem de ülkelerin ekonomik, hukuki ve coğrafi altyapılarına bağlı olarak gümrük suçlarının çeşitliliğinde artış gözlemlenmeye başlanmıştır.

Gümrük suçlarının çeşitliliğinin ve sayısının artmasının sonucu olarak gümrük idarelerinin ulusal ölçekte bu suçları önleme imkânı güçleşmiş olup ihlallerin önlenmesi için diğer ülke gümrük idareleri ile karşılıklı işbirliği ve yardımlaşmaya ilişkin hukuki altyapıların kurulması daha da önemli hale gelmiştir.

Bu konudaki ilk girişim, Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) tarafından 1953 yılında yayımlanan “Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına İlişkin Tavsiye Kararı” olmuş ve bu Karar ile üye ülke gümrük idarelerinin kaçakçılığa konu olan veya olmasından şüphe duyulan şahıs ve araçlara ilişkin birbirlerini bilgilendirecek mekanizmalar kurmaları tavsiye edilmiştir.

Gümrük suçlarının önlenmesinde ülkeler arasında daha sıkı kurallara bağlı bir işbirliğinin gerekliliği sonucunda DGÖ tarafından hazırlanan ve Nairobi Sözleşmesi olarak adlandırılan “Gümrük Mevzuatına Aykırılıkların Men’i, Takibi ve Tahkiki için Karşılıklı İdari Yardım Uluslararası Sözleşmesi” 1977 yılında DGÖ bünyesinde onaylanmıştır. Gümrük idareleri arasında imzalanacak ikili anlaşmalara model teşkil eden Sözleşmeye ülkemiz 1982 yılında taraf olmuştur.

Gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle devlet gelirlerinde meydana gelen kayıpların yanı sıra uyuşturucu ve psikoaktif madde kaçakçılığı yoluyla da toplumun huzurunu ve gelişimini tehdit eden gümrük suçlarının önlenmesi, diğer ülke gümrük idareleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve gümrük sorunlarının aşılabilmesi amacıyla gümrük idareleri arasında işbirliğinin hukuki altyapısının tesisi için ülkemiz ve diğer ülkeler arasında karşılıklı idari yardım anlaşmaları imzalanmaktadır.

Bu çerçevede “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması” 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile Türkiye ve Katar gümrük idareleri arasında işbirliğinin kurumsallaştırılarak iki ülke arasındaki eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşviki ile iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amaçlanmaktadır. Bahse konu Anlaşma ile gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi ve teknik konularda yardımlaşma da mümkün olacaktır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-212120

26 Aralık 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

06/11/2023

Esas No: 2/34

Karar No: 49

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/34 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 01/11/2023 tarihinde yaptığı 4’üncü toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

27’nci yasama döneminde görüşülememesi nedeniyle kadük kalan 2/2498 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, 19/06/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla yenilenmiştir. Teklif, 2/34 esas numarası ile 19/06/2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci yasama dönemi 01/11/2023 tarihli 4’üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, taraf ülkelerin gümrük idareleri arasında iş birliğinin kurumsallaştırılarak eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşviki ile iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Söz konusu Teklif 27’nci yasama döneminde 2/2498 esas numarasıyla Komisyonumuzda görüşülmüş, oy çokluğuyla kabul edilerek rapora bağlanmış ancak kanunlaşamayarak hükümsüz kalmıştır. 28’inci yasama döneminde 2/34 esas numarasıyla yenilenerek tekrar görüşülmüş; İçtüzüğün 77’nci maddesinin 1’inci fıkrası uyarınca 27’nci yasama dönemi 172 sıra sayılı raporun ve metnin benimsenmesi oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

4. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı ve İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakbak</i>	<i>Bilal Bilici</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
Gaziantep	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Kürşad Zorlu</i>	<i>Ceylan Akça Cüpolo</i>	<i>Talih Özcan</i>
Ankara	Diyarbakır	Düzce
		(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Elâzığ	Erzurum	Eskişehir
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Derya Ayaydın</i>
Gaziantep	Hatay	İstanbul
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Seda Gören Bölük</i>	<i>Tuğba Işık Ercan</i>	<i>Namık Tan</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye		Üye
<i>Ziya Altunyaldız</i>	<i>Süreyya Öneş Derici</i>	
Konya	Muğla	
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

18 Aralık 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ile Katar Devleti arasında imzalanan Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması, imzacı tarafların temsilcilerinin yalnızca imzalarını içermekte, imzacıların adları metinde yer almamaktadır. İmzalanmasının üzerinden yedi yıl geçmesine rağmen TBMM Genel Kurulunda hâlâ yasalaşmamış olan bu anlaşmanın imzacılarının belirsizliği anlaşmanın ciddiyeti ve uygulanabilirliği açısından tartışmalıdır.

Bu nedenle söz konusu anlaşmaya muhalifiz.

06.11.2023

Talih Özcan

Düzce

Utku Çakırözer

Eskişehir

Mehmet Güzelmansur

Hatay

Namık Tan

İstanbul

Süreyya Öneş Derici

Muğla

Dışışleri Komisyonunun Benimsediğı 27’nci Yasama Dönemine Ait Rapor

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

29/1/2020

Esas No: 2/2498

Karar No: 120

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 26/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”, 31/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 6/1/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen 2/2498 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/1/2020 tarihli 18’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; taraf ülkelerin gümrük idareleri arasındaki iş birliğinin kurumsallaştırılarak eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşviki ile iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesini teminen imzalanan Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Katar’ın hem siyasi anlamda hem ekonomik anlamda bölgede çok önemli bir ortağımız olduğu,

Türkiye-Katar Yüksek Stratejik Komitesi bugüne kadar 5 kez toplandığı, bu toplantılarda 50’den fazla anlaşma imzalanarak ikili iş birliğimiz her anlamda daha da derinleştirildiği, Katar’da yaklaşık 500 Türk şirketi faaliyet gösterdiği, şirketlerin Katar’da üstlendikleri projelerin toplam değerinin 18 milyar doları aştığı, 2005-2019 yılları arasında Katar’dan ülkemize yapılan 6,4 milyar dolar tutarındaki doğrudan yatırımının ülkemize yapılan toplam yabancı yatırımlarının yüzde 1,2’sini oluşturduğu,

Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışında en çok proje üstlendiği 7’nci ülke konumunda olduğu, Hamad Uluslararası Havaalanı, Katar Ulusal Kongre Merkezi, İslam Sanatları Müzesi gibi sembolik yapıların Türk müteahhitlerimiz tarafından üstlenildiği, ayrıca müteahhitlerimizin Katar’ın sanayi ve lojistik altyapısına önemli katkılarda bulunmuş petrokimya tesisleri, boru hatları, yol ve metro inşaatları projelerinde de yer aldığı,

Türkiye ile Katar arasında ekonomik ve ticari ilişkilerde yaşanan ivmenin iki ülke gümrükleri arasındaki mal ve yolcu akışını doğal olarak artırdığı,

Gümrük idareleri arasında doğrudan ve hızlı bilgi akışı ile iş birliğinin bu açıdan çok daha önemli hâle geldiği,

Anlaşmanın 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalandığı,

Gümrük konularında iş birliği ve karşılıklı yardım anlaşmalarının esasen belirli bir sorunu çözmekten öte gümrük idareleri arasında iş birliğini daha da geliştirmek üzere siyasi ve ticari ilişkilerimizin yoğun ve güçlü olduğu ülkelerle imzalandığı,

Hâlihazırda ülkemiz tarafından 66 karşılıklı yardım anlaşmasının imzalandığı; 57 ülkeyle bu anlaşmaların yürürlüğe girdiği,

Böyle bir anlaşmanın olmadığı durumlarda gümrük idarelerinin yalnızca dışişleri bakanlıkları üzerinden iletişim kurdukları, ayrıca karşılıklı bilgi taleplerine yanıt verme zorunluluğunun da bulunmadığı,

İş birliği ve karşılıklı yardım anlaşmasının gümrük idarelerinin doğrudan iletişim kurmasına imkân verdiği ve anlaşma kapsamında bir tarafın bilgi talebinin diğer âkit tarafça cevaplanmak zorunda olduğu,

Anlaşmayla gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi ile teknik konularda yardımlaşmanın da mümkün hâle geleceği,

Anlaşmanın Katar tarafındaki yasal onay sürecinin tamamlandığı,

Anlaşmanın metnindeki imza sahibi isimlerin olmamasına ilişkin Dışişleri Bakanlığı tarafından iletilen Bakanlar Kurulu kararında Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent Tüfenkci'nin imzalamaya yetkili kılındığı ve bu durumun nota teatisiyle de karşı tarafa iletilindiği,

ifade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>
Balıkesir	Bursa	Erzurum
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Eskişehir	Gaziantep	Hatay
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye

Ahmet Hamdi Çamlı

İstanbul

Üye

Yunus Emre

İstanbul

(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye

Ümit Özdağ

İstanbul

Üye

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye

Niyazi Güneş

Karabük

Üye

İsmail Özdemir

Kayseri

MUHALEFET ŞERHİ

18.12.2016’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasını iki devletin hükümetleri adına imzalayan temsilcilerin isimleri ve görevleri anlaşma metninde yazılı değildir.

Yukarıdaki sunulan gerekçeyle söz konusu anlaşmaya muhalifiz.

15.01.2020

Yunus Emre
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Güzelmansur
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

2/2498 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi

Şerh: Anlaşmanın içeriğine bakıldığında iki ülke arasında gümrük alanında işbirliğinin geliştirilmesi, yolcu ve ticari ürünlerin daha hızlı geçişinin sağlanması gibi kolaylıkların sağlanması hedeflenmektedir.

Ancak Katar ve Türkiye Hükümetleri birlikte anıldıklarında Suriye ve Libya iç savaşına birlikte müdahil olmaları nedeniyle iki hükümet arasındaki en masum anlaşma bile şüpheli kategorisinde değerlendirilmektedir. Bununla birlikte Türkiye muhalefетinin karşı olduğu Kanal İstanbul Projesi’nde Katarlıların o alanda emlak ve arazi satın almasının ciddi soru işaretleri doğurduğu açıktır.

Katar Emiri’nin Türkiye cumhurbaşkanına lüks uçak hediye etmesi, Erdoğan’ın da Sakarya’daki Tank-Palet fabrikasını cüzi bir bedel karşılığında Katarlılara devretmesi gibi son derece tuhaf ve alışık olunmayan ticari, diplomatik ve liderler arasındaki kişisel ilişkiler yakından denetlenmeye muhtaçtır. Bu farklı boyutlar dikkate alındığında söz konusu anlaşma her ne kadar teknik olsa da Katar ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin şeffaf hale getirilene kadar bu iki ülke arasındaki anlaşmalara şerh düşüyoruz.

15.01.2020

Serpil Kemalbay Pekgözegü

İzmir

Tulay Hatımoğulları Oruç

Adana

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞ BİRLİĞİ
VE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞ BİRLİĞİ
VE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ
VE
KARŞILIKLI YARDIM
ANLAŞMASI**

Bundan sonra "Âkit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti,

Âkit Taraflar arasındaki ticari bağların önemini DİKKATE ALARAK;

Her iki Âkit Tarafın da çıkarına olacak şekilde bu bağların uyumlu bir şekilde geliştirilmesine katkıda bulunmayı ARZULAYARAK;

Ticaretin kolaylaştırılmasını teşvik etmede Gümrük makamlarının oynadığı etkin rolün ve Gümrük işlemlerinin taşıdığı önemi KABUL EDEREK;

Ticaretin kolaylaştırılması amacına ulaşabilmek amacıyla Gümrük konularında işbirliği tesis etmeye yönelik bir taahhüdün gerekliliğine İNANARAK;

Âkit Taraflar için uçtan uca tedarik zinciri güvenliğinin geliştirilmesine ve aynı zamanda yasal ticaretin kolaylaştırılmasına ihtiyaç olduğunu KABUL EDEREK;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların, Âkit Tarafların Devletlerinin ekonomik, ticari, mali, toplumsal, sıhhi ve kültürel çıkarlarına zarar verdiğini DİKKATE ALARAK;

Eşyanın ithalatında ya da ihracatında alınan Gümrük vergilerinin, diğer resimlerin ve diğer harçların doğru bir şekilde tahakkuk edilmesini ve toplanmasını ve yasaklama, kısıtlama ve kontrole ilişkin özel hükümlerin muntazaman uygulanmasını sağlamanın taşıdığı önemi DİKKATE ALARAK;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların önlenmesine ve ithalat veya ihracat vergilerinin, resimlerinin ve diğer harçlarının doğru bir şekilde tahsilinin sağlanmasına yönelik çabaların, Âkit Tarafların Gümrük İdarelerinin işbirliği ile daha etkin hale getirileceğini DİKKATE ALARAK;

Kamu sağlığına ve topluma tehlike teşkil eden yasadışı uyuşturucu ve psikotrop madde ticaretinin mevcut ölçөгünden ve artış eğiliminden ENDİŞE DUYARAK;

Âkit Tarafların Gümrük mevzuatlarının uygulanması ve tatbikine ilişkin mevzularda Uluslararası İşbirliğine ihtiyaç duyulduğunu KABUL EDEREK;

Âkit Tarafların Gümrük İdarelerinin bu Anlaşmada öngörülen hukuk kuralları esasında geliştirecekleri yakın işbirliği sayesinde, Gümrük suçlarıyla daha etkin bir şekilde mücadele edilebileceğine İKNA OLARAK;

Âkit Tarafların taraf olduğu, karşılıklı ikili idari yardımı teşvik eden ilgili uluslararası Sözleşmelere ve Gümrük İşbirliği Konseyi'nin (Dünya Gümrük Örgütü'nün) karşılıklı idari yardıma ilişkin 05.12.1953 tarihinde kabul ettiği tavsiye kararı başta olmak üzere karşılıklı yardım hususunda alınan tavsiye kararlarına ATIFTA BULUNARAK;

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Kullanıldıkları bağlam aksini gerektirmedikçe, bu Anlaşma'da geçen:

1. "**Gümrük İdaresi**" deyimi, Türkiye Cumhuriyeti'nde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı; Katar Devleti'ndeysse Gümrükler Genel İdaresi;
2. "**Gümrük mevzuatı**" deyimi, Gümrük İdaresinin topladığı Gümrük vergi, resim ya da diğer harçlarla ya da Gümrük İdarelerinin uyguladığı yasaklama, kısıtlama ya da kontrol önlemleriyle ilgili olsun ya da olmasın; eşyanın ithali, ihracı, transit edilmesi ya da diğer Gümrük rejimlerine tabi tutulmasına ilişkin mevzuat ve yönetmeliklerle düzenlenen hükümler;
3. "**Gümrük vergi ve resimleri**" deyimi, eşyanın ithalatı veya ihracatı sırasında veya eşyanın ithalatı veya ihracatıyla bağlantılı olarak tahsil edilen ancak miktar bakımından verilen hizmetlerin yaklaşık maliyeti ile sınırlı olan ücret ve harçları kapsamayan tüm gümrük vergileriyle, diğer vergi, resim, ücret ya da harçlar;
4. "**Gümrük suçu**" deyimi, Gümrük mevzuatının ihlali veya ihlaline yönelik teşebbüs;
5. "**Uluslararası tedarik zinciri**" deyimi, eşyanın, menşe yerinden nihai varış yerine kadar sınır aşan hareketinin söz konusu olduğu her tür süreç;
6. "**Uyuşturucu maddeler**" deyimi, 1961 Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi'nin I. ve II. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik maddeler;
7. "**Psikotrop maddeler**" deyimi, 1971 BM Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nin I., II., III. ve IV. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik maddeler;
8. "**Prekürsörler**" deyimi, 1988 BM Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticareti ile Mücadele Sözleşmesi'nin I. ve II. Listelerinde sıralanan uyuşturucu ve psikotrop maddelerin üretiminde kullanılan kontrollü kimyasal maddeler;

9. "Kişi" deyimi, anlaşma metninde aksi yönde bir husus olmadığı sürece gerek gerçek gerekse tüzel kişiler;
10. "Kişisel veri" deyimi, teşhis edilen ya da teşhis edilebilir nitelikte olan, özel kişiyle ilgili bilgiler;
11. "Bilgi" deyimi, her tür veri, belge, rapor veya bunların onaylı örnekleri ya da diğer iletiler;
12. "Talepte Bulunan İdare" deyimi, gümrük konularında yardım talep eden Gümrük İdaresi;
13. "Talepte Bulunulan İdare" deyimi, gümrük konularında kendisinden yardım talep edilen Gümrük İdaresi;
14. "Toprak" deyimi;

Türkiye Cumhuriyeti için,

Kara, iç sular, kara suları ve bunların yukarısında bulunan hava sahası ile Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuk uyarınca canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, kullanılması ve korunması bakımlarından egemenlik hakkını ve yargı yetkisini haiz oldukları deniz alanları anlamına gelir.

Katar Devleti için,

Katar Devleti'nin kara, iç sular, yatağı ve tabanı dâhil olmak üzere kara suları, bunların yukarısında bulunan hava sahası ile Katar Devleti'nin uluslararası hukuk, iç mevzuat ve düzenlemeleri gereği egemenlik hakkı ve yargı yetkisini haiz olduğu, münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığı anlamına gelir.

MADDE 2

ANLAŞMANIN KAPSAMI

1. Âkit Taraflar Gümrük İdareleri vasıtasıyla Gümrük mevzularında işbirliği yapmayı taahhüt ederler. Âkit Taraflar:
 - a) Güvenli ve hızlı bilgi paylaşımını kolaylaştırmaya yönelik olarak Gümrük İdareleri arasında iletişim kanallarının tesis edilmesi ve bu kanalların açık tutulması;
 - b) Gümrük İdareleri arasındaki etkin koordinasyonun kolaylaştırılması ve
 - c) Gümrük İdarelerinin, gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve bu suçlarla mücadele edilmesi hususlarında bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak birbirleriyle işbirliği halinde bulunması konusunda birbirlerine yardım sağlarlar.

2. Âkit Taraflar, gümrük alanında, uluslararası standartlara uygun şekilde gümrükle ilgili ticareti kolaylaştırma faaliyetlerini geliştirmek amacıyla, Gümrük İdareleri vasıtasıyla işbirliğine yönelik çaba sarf etmeyi de taahhüt ederler.
3. İşbu Anlaşma uyarınca Âkit Tarafların sağladığı tüm yardımlar, söz konusu yardımı sağlayan söz konusu Âkit Tarafın iç mevzuatına uygun bir şekilde ve Gümrük İdarelerinin yetkileri ve mevcut kaynakları dâhilinde gerçekleştirilir.
4. Bu Anlaşma, özellikle Âkit Taraflar arasındaki karşılıklı idari yardımı kapsar. Bu Anlaşmanın hükümleri hiç kimseye delil elde etme ve talebin yerine getirilmesinden muaf olma veya talebin yerine getirilmesini engelleme hakkı vermez.

MADDE 3

YARDIMIN KAPSAMI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi,
 - a) Gümrük vergi ve resimlerinin muntazaman tahakkukunun sağlanması;
 - b) Eşya kıymetinin gümrük amaçları doğrultusunda doğru bir şekilde tahakkuk etmesi;
 - c) Eşyanın tarife sınıflandırılmasının ve menşeinin belirlenmesi;hususları dâhil olmak üzere Gümrük mevzuatının uygulanmasını sağlamada yardımcı olabilecek, elinde mevcut bulunan tüm bilgileri iletir.
2. Talepte Bulunulan İdare, Talepte Bulunan İdarenin talebi üzerine, Gümrük suçunun soruşturulmasında faydalı olabilecek ulusal Gümrük prosedürleri ve hükümlerinin tümüyle ilgili bilgileri sağlar.
3. Bu Anlaşmada öngörülen yardım aşağıdaki konulara ilişkin bilgileri kapsar;
 - a) Suçların önlenmesinde yararlı olabilecek kolluk faaliyetleri ve özellikle de suçlarla mücadelede kullanılan özel araçlar;
 - b) Suç işlemede kullanılan yeni trendler, araç ve yöntemler;
 - c) Kolluk alanındaki yeni yardım ve tekniklerin başarılı bir şekilde uygulanması sonucunda ortaya çıkan gözlem ve bulgular; ve
 - d) Yolcu ve yük işlemlerine ilişkin teknikler ve geliştirilmiş yöntemler.

4. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Gümrük ve sevkiyat belgelerinin örneklerini; talep edildiği takdirde bunların onaylı suretlerini ve Talepte Bulunan İdarenin ülkesinde yürürlükte bulunan Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya teşkil edebilecek olan, halen uygulanmakta olan veya planlanan faaliyetlerle ilgili bilgiyi sağlar.
5. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Talepte Bulunan Âkit Tarafın Gümrük İdaresine yapılan beyanı desteklemek amacıyla ibraz edilen resmi belgelerin gerçekliğiyle ilgili bilgileri iletir.

MADDE 4

BİLGİ VE BELGELERİN KARŞILIKLI PAYLAŞIMI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, aşağıdaki hususlara ilişkin bilgileri iletir:
 - a) Talepte Bulunan İdarenin ülkesine ithal edilen eşyanın, diğer Âkit Tarafın ülkesinden yasalara uygun olarak ihraç edilip edilmediği;
 - b) Talepte Bulunan İdarenin ülkesinden ihraç edilen eşyanın, diğer Âkit Tarafın ülkesine yasalara uygun olarak ithal edilip edilmediği.
2. Bu bilgilerde, eşyanın gümrüklenmesiyle ilgili Gümrük işlemleri de belirtilir.

MADDE 5

YARDIMA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

Talepte bulunan idarenin talebi üzerine, Talepte Bulunulan İdare, yetkisi ve mevcut kaynakları dâhilinde aşağıdakiler üzerinde kontrol sağlar ve aşağıdaki hususlarla ilgili bilgileri paylaşır:

- a) Gümrük mevzuatına karşı suç işlediği bilinen veya suç işlediğinden şüphelenilen kişiler;
- b) Gümrük suçlarına konu olduğu bilinen veya olduğundan şüphelenilen, nakledilmiş veya depolanmış eşya;
- c) Talepte Bulunan İdarenin, Âkit Tarafların her birinin toprağında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığından şüphelendiği taşıma araçları;
- d) Talepte Bulunan İdarenin Âkit Tarafların her birinin toprağında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığından şüphelendiği yerler;

- e) Yasadışı amaçlar doğrultusunda kullanıldığından şüphelenilen posta ve kurye paketleri.

MADDE 6

BİLGİLERİN ELDE EDİLMESİ

1. Talepte Bulunulan İdare, talep edilen bilgiye sahip olmaması halinde, kendi hesabına hareket ediyormuş gibi ve kendi Devletin topraklarında yürürlükte olan mevzuata uygun olarak söz konusu bilgiyi elde etmek için aşağıdaki adımlardan her hangi birini atar:
 - a) söz konusu bilgiyi elde etmek için bilgi taleplerinde bulunur;
 - b) bilgi talebini mümkün olan en kısa süre içinde ilgili makama iletir;
 - c) söz konusu ülkenin konuyla ilgili ulusal makamının ismini belirtir.
2. Talepte Bulunan Gümrük İdaresi, benzer bir talebin Talepte Bulunulan İdarenin tarafından yapılması halinde bu talebi karşılayamayacaksa, talebinde bu duruma dikkat çeker. Bu durumda, söz konusu talebin karşılanması, Talepte Bulunulan Gümrük İdaresinin takdirindedir.

MADDE 7

BELGELERİN İLETİLMESİ

1. Belgelerin asılları, ancak belgelerin onaylı ya da tasdikli nüshaları yeterli olmadığında talep edilir ve mümkün olan en kısa süre içinde Talepte Bulunulan İdare'ye iade edilir.
2. Talep edilen bilgiler, Talepte Bulunan İdarenin, belgelerin asıllarını ya da nüshalarını özellikle talep etmemesi halinde, bilgisayar ortamında iletilebilir. Bilgisayar ortamında hazırlanan bilgiler temin edildiğinde, bu bilgiler, bilgilerin yorumlanması ve kullanılması için gerekli açıklamaları kapsar.

MADDE 8

BİLGİLERİN SUNULMASI

1. Gümrük İdareleri, gümrük suçu teşkil eden ya da teşkil ediyor görünen, planlanan ya da tamamlanmış faaliyetler hakkındaki bilgileri birbirlerine talep üzerine ya da kendiliğinden temin ederler.

2. Akit Taraflardan birinin ekonomisine, kamu sağığına, kamu güvenliğıne ya da diğeri hayati menfaatine önemli ölçüde zararı olabilecek, ciddiye arz eden hallerde, diğeri Akit Tarafın Gümrük İdaresi, mümkün olduğı kadar bu bilgi ve bildirimini, kendiliğınden sağılar.

MADDE 9

HASSAS EŞYANIN YASADIŞI TİCARETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Gümrük İdareleri, kendiliğınden ya da talep üzerine, aşağıdakilerin yasadişı ticaretiyle ilgili olmak üzere, bir Akit Tarafın Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya edebilecek olan, planlanan veya gerçekleştirilen her türlü faaliyet hakkındaki ilgili tüm bilgileri birbirlerine temin ederler:
 - a) Silah, füze, patlayıcı ve nükleer maddeler;
 - b) Önemli tarihi, kültürel veya arkeolojik değeri taşıyan sanat eserleri;
 - c) Uyuşturucu maddeler, psiko trop maddeler, prekürsörler ve zehirli maddeler ile çevre ve kamu sağığı için tehlikeli maddeler;
 - d) Korsan ve taklit eşya;
 - e) Nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleriyle, bunlardan elde edilen ürünler.
2. Bu Madde kapsamında alınan bilgiler, Akit Tarafın Talepte Bulunan İdaresinin ilgili hükümet birimlerine aktarılabilir. Ancak, bu bilgiler, üçüncü ülkelere devredilemez.

MADDE 10

TALEPLERİN İLETİLMESİ

1. Bu Anlaşma ile öngörülen işbirliğı ve yardım, Akit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından sağılanır. Gümrük İdareleri, bu amaçla yapılacak belgelendirilme hususunda karşılıklı mutabakata varırlar.
2. İşbu Anlaşma uyarınca talepler yazılı olarak yapılır ve şartların gerekli kılması halinde, yararlı olduğı düşünölen belgeler de taleplere eklenir. İstisnai durumlarda, talepler sözlü olarak da yapılabilir, ancak sözlü talepler, ivedilikle yazılı olarak teyit edilir.
3. Bu Madde'nin 2. Fıkrası kapsamında yapılan taleplerde aşağıdaki hususlar yer alır:
 - a) Talepte Bulunan İdarenin adı;
 - b) Varsa, talep edilen tedbirler;

- c) Talebin konusu ve gerekçeleri;
 - d) Talebin konusu ile ilgili yasalar ve diğer yasal düzenlemeler;
 - e) Talebin konusu ile ilgili unsurların bir özeti;
 - f) Konuya ilişkin kısa bir açıklama ve ilgili hukuki unsur ve prosedürler;
 - g) Talebin ilgili olduğu kişilerin isim ve adresleri.
4. Talepler, Talepte Bulunulan Âkit Tarafın resmi dilinde ya da İngilizce yapılır. Ancak, talep ve talebin ekindeki tüm belgeler, gerekli olması halinde, Talepte Bulunan Âkit Tarafça İngilizceye çevrilir.
5. Âkit Taraflar, söz konusu memurların ad, unvan, posta adresi, telefon, faks numarası, e-posta adresi veya diğer iletişim bilgilerini içeren bir listeyi, bu Anlaşmanın 17. Maddesi gereği diplomatik kanallar vasıtasıyla birbirleriyle paylaşırlar.
6. Bu Anlaşmada atıfta bulunulan bilgiler, Âkit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından özellikle iletişimle ilgili olarak tayin edilmiş memurlara iletilir. Gümrük İdareleri, soruşturma birimlerinin birbirleri ile doğrudan irtibat kurmalarına da izin verebilir.

MADDE 11

GÜMRÜK SORUŞTIRMALARI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Talepte Bulunan İdarenin topraklarında yürürlükte bulunan, Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya edebilecek olan faaliyetlerle ilgili soruşturma başlatır. Soruşturmayı başlatan söz konusu Âkit Taraf, bu soruşturmanın sonuçlarını, Talepte Bulunan Tarafın dikkatine sunar.
2. Bu soruşturmalar, Talepte Bulunulan İdarenin Devletin topraklarında yürürlükte bulunan mevzuata uygun şekilde yürütülür. Talepte Bulunulan İdare, soruşturmaları kendi hesabına hareket ediyormuş gibi yürütür.
3. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin memurları, özel durumlarda, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresinin rızasıyla, Talepte Bulunan İdarenin Gümrük mevzuatına ilişkin suçlarla ilgili soruşturmalarda yer almak üzere, diğer Âkit Tarafın topraklarında bulunabilir.
4. Bu Madde'nin 3. Fıkrası gereği Talepte Bulunulan İdare'nin toprağında bulunan Talepte Bulunan İdare'nin Gümrük İdaresi'nin memuru, sadece danışman sıfatıyla hareket eder ve hiç bir şekilde sorgulamaya aktif olarak katılmaz; sorgulanan kişilerle görüşmeyeceği gibi, herhangi bir soruşturma faaliyetinde de yer almaz.

MADDE 12

BİLGİLERİN GİZLİLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında alınan idari yardıma ilişkin bilgi ve belgeler, yalnızca Âkit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından kullanılır. Talepte Bulunulan İdare'nin yazılı olarak rıza vermesi kaydıyla, bu bilgi ve belgeler idari ve soruşturma ile ilgili işlemlerle, adli işlemler sırasında ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılabilir. Söz konusu bilgi ve belgeler, başka amaçlarla, ancak bu bilgi ve belgeleri sağlayan Gümrük İdaresinin yazılı rızası ile kullanılabilir. Fakat bu bilgi ve belgeler üçüncü ülkelere devredilmez.
2. Bu Anlaşma uyarınca, herhangi bir şekilde yapılan talepler ve verilen bilgiler, gizlilik niteliğine sahiptir. Bu talep ve bilgiler gizli tutulur ve Talepte Bulunan İdarenin ülkesinde yürürlükte olan mevzuat gereği aynı tür bilgi ve belgelere sağlanan korumadan yararlanılır.

MADDE 13

UZMAN VE TANIKLAR

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, memurlarının, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yürütülen adli işlemlerde uzman veya tanık olarak hazır bulunmalarına ve bu işlemler açısından zaruri olarak değerlendirilebilecek dosyaları, belgeleri ya da diğer materyalleri ya da bunların onaylı suretlerini temin etmelerine izin verebilir.
2. Talepte Bulunan Gümrük İdaresi, bu Maddenin 1. Fıkrası uyarınca ülkesinde bulunan diğer Âkit Tarafın memurlarının ülkesinde bulundukları süre içerisinde kişisel güvenliklerinin korunması için gerekli bütün tedbirleri almak zorundadır. Bu memurların seyahat ve günlük harcamaları, Talepte Bulunan İdare tarafından karşılanır.
3. Söz konusu görevlinin ilgili makamlar huzurunda bulunmasına dair talepte, görevlinin hangi davada, hangi şekilde ve hangi sıfatla hazır bulunacağı açıkça ifade edilmelidir.
4. Gümrük görevlilerinin, uzman ve tanık olarak hazır bulunmalarına ilişkin talep, Âkit Tarafların ulusal mevzuatları gereği yapılır.

MADDE 14

YARDIMA İLİŞKİN İSTİSNALAR

1. Talepte Bulunulan İdarenin, talebin gereğinin yapılmasının, Devletin egemenliğine, güvenliğine ya da diğer bir asli menfaatine hanel getireceğini ve iç mevzuatıyla uyumsuz olacağını veya sınai, ticari sırlarını tehlikeye atabileceğini düşünmesi durumunda, söz konusu Akıt Taraf, bu Anlaşma kapsamında talep edilen yardımı tamamen ya da kısmen sağlamayı reddedebilir ya da talep edilen yardımı belli koşullara bağılı olarak sağlayabilir.
2. Sağlanacak yardımın adli bir sürece ya da devam etmekte olan bir davaya engel teşkil edeceğine inanmak için gerekçeler olması halinde, Talepte Bulunulan İdare söz konusu yardımın teminini erteleyebilir. Bu durumda Talepte Bulunulan İdare, yardımın, talepte Bulunulan Taraf'ın getirebileceği koşullara bağılı olarak verilip verilemeyeceği konusunu belirlemek için Talepte Bulunan İdareyle istişarede bulunacaktır.
3. Yardımın reddedilmesi ya da ertelenmesi halinde, yardımın reddinin ya da ertelenmesinin gerekçeleri, gecikmeye mahal vermeden Talepte Bulunan İdareye yazılı olarak bildirilir.

MADDE 15

TEKNİK YARDIM

Gümrük İdareleri, üzerinde karşılıklı mutabakata vardıkları bir programla aşağıdaki hususlarda birbirlerine teknik yardım sağlarlar:

- a) Kontrol amaçlı teknik ekipmanın kullanımında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımı;
- b) Gümrük memurlarının eğitimi;
- c) Gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi;
- d) Gümrük mevzuatının etkili bir biçimde uygulanması ile ilgili spesifik, bilimsel ve teknik bilgilerin karşılıklı olarak paylaşılması.

MADDE 16

MASRAFLAR

1. Gümrük İdaresi, kamu hizmetine bağılı bulunmayan uzman ve tanıklarla mütercim ve tercümanlara ait olup Talepte Bulunan İdare tarafından karşılanan masraflar hariç olmak üzere bu Anlaşma kapsamında oluşan masrafların geri ödemesini talep etmez.

2. Talebin yerine getirilmesi için önemli ve olağandışı mahiyette masrafların gerekmesi ya da gerekecek olması halinde, Âkit Taraflar, talebin yerine getirileceği koşulları ve masrafları karşılama şeklini tespit etmek için istişarede bulunacaklardır.
3. Bu Anlaşmanın 15. Maddesinin uygulanmasıyla ilgili olarak oluşan masraflar, Gümrük İdareleri arasında yapılacak ilave müzakerelere tabidir.

MADDE 17

ANLAŞMANIN UYGULANMASI

1. İki ülkenin Gümrük İdaresi, Gümrük suçlarını soruşturan ya da Gümrük suçlarıyla mücadele eden memurlar arasında doğrudan ve kişisel iletişim kurulmasını kolaylaştırmaya yönelik tedbirleri alır.
2. İki ülkenin Gümrük İdaresi, bu Anlaşmanın uygulamaya konulmasını kolaylaştıracak ayrıntılı düzenlemelere ortaklaşa karar verir.

MADDE 18

ÜLKESEL UYGULAMA

Bu Anlaşma her iki Âkit Tarafın topraklarında uygulanır.

MADDE 19

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin tüm anlaşmazlıklar, Âkit Taraflar arasındaki dostane müzakerelerle çözüme kavuşturulur.
2. Çözüme kavuşturulamayan anlaşmazlıklar veya pürüzler diplomatik yollarla çözülür.

MADDE 20

GÜMRÜK İŞBİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ

1. Bu Anlaşma vesilesiyle Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı memurlarıyla Katar Devleti Gümrükler Genel İdaresi memurlarından müteşekkil bir Gümrük İşbirliği Ortak Komitesi tesis edilmiştir.
2. Gümrük İşbirliği Ortak Komitesi, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki görevleri icra eder:

a) Bu anlaşmanın muntazaman uygulanıp uygulanmadığının izlenmesi

- b) Bu anlaşmanın hedeflerine uygun olarak Gümrük konularında işbirliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması;
- c) İleriye dönük tedbirler ve bunlar için gerekli kaynaklar dâhil olmak üzere Gümrük konularında işbirliğine dair Tarafların ortak menfaatlerinin söz konusu olduğu hususlarda görüş alışverişinde bulunulması;
- d) Meşru ticareti kolaylaştırırken, arz zinciri güvenliğini de geliştirmek amacıyla Tedarik zinciri güvenliğini artırmak amacıyla hazırlanan ticaret ortaklığı programlarıyla ilgili işbirliğinin geliştirilmesi;
- e) Bu Anlaşmanın hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak çözüm önerileri sunulması; ve
- f) Komite'nin usul kurallarının belirlenmesi.

MADDE 21

ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI

Her Âkit Taraf, bu Anlaşmada değişiklik yapılmasını önerebilir. Âkit Tarafların yazılı olarak üzerinde mutabık kaldığı değişiklikler, 22. Maddenin ilk fıkrasında öngörülen aynı prosedüre uygun olacak şekilde yürürlüğe girer.

MADDE 22

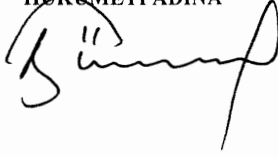
ANLAŞMANIN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ VE FESHİ

1. Bu Anlaşma, Âkit Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihi takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, belirsiz bir süre için yapılmıştır. Âkit Taraflardan biri, diplomatik kanallar yoluyla yazılı bildirimde bulunarak Anlaşmayı feshedebilir ve Anlaşmanın feshi, Anlaşmanın feshine dair bildirimin alındığı tarihten üç ay sonra geçerli olur. Bu fesih işlemi, bu Anlaşma kapsamında yer alan hükümlere göre tamamlanacak olan ve fesih sırasında devam etmekte olan işlemleri etkilemez.
3. Âkit Taraflar, Anlaşmanın gözden geçirilmesinin gerekli olmadığını yazılı olarak birbirlerine iletmedikleri sürece, talep üzerine ya da Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren beş yılın sonunda Anlaşmayı gözden geçirmek için bir araya gelirler.

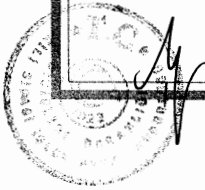
TANIK SIFATIYLA; aşağıda imzası bulunan ve h k metleri tarafından usul  gereği yetkilendirilmiş bulunan kişiler, bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma Trabzon kentinde 18/12/2016 (Miladi) tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Arapça ve İngilizce ikişer nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

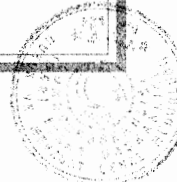
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
H K METİ ADINA

KATAR DEVLETİ
H K METİ ADINA

13

TBMM Basımevi - 2023